

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/aktualnosci/102678,Dzien-Walki-i-Meczenstwa-Wsi-Polskiej-oraz-77-rocznica-pacyfikacji-Michniowa-12-.html>
08.05.2024, 17:37

Dzień Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej oraz 77. rocznica pacyfikacji Michniowa - 12-13 lipca 2020

12 lipca 2020 r. uczymy ofiary pacyfikacji wsi Michniów w woj. świętokrzyskim oraz po raz trzeci będziemy obchodzić Dzień Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej. W uroczystościach pod mogiłą pomordowanych mieszkańców Michniowa weźmie udział dr Tomasz Domański z Delegatury IPN w Kielcach.

W tym roku upamiętnienie wydarzeń będzie miało inną niż do tej pory formułę. Ze względu na pandemię, w trosce o bezpieczeństwo uczestników uroczystości, nie odbędą się oficjalne uroczystości przy mogile. Osoby i delegacje, które pragną oddać hołd poległym mieszkańcom Michniowa oraz wszystkich polskich wsi spacyfikowanych przez Niemców w czasie II wojny światowej, zapraszamy w dniach 12 i 13 lipca 2020 r. do złożenia wieńców oraz modlitwy przy mogile.

Przed Domem Pamięci zostanie wyeksponowana wystawa dr Katarzyny Jedynak, kierownika Działu Edukacji Martyrologicznej w Mauzoleum Martyrologii Wsi Polskich w Michniowie, zatytułowana „Pamiętam ten straszny dzień. Niemieckie represje na wsi polskiej w latach 1939-40”. – Wystawa ma przybliżyć odbiorcom tragiczne wydarzenia, które rozegrały się na polskiej wsi w pierwszych miesiącach obecności Niemców w Polsce i były nierozdzielnie związane z walką niemieckiej armii z żołnierzami Wojska Polskiego. Zdarzenia te zostały okupione kilkunastoma tysiącami ofiar, zamordowanych w trakcie ponad 700 akcji skierowanych przeciwko polskiej ludności cywilnej – mówi dr Jedynak.

W czasie II wojny światowej Niemcy spacyfikowali co najmniej 817 polskich wsi. Ich mieszkańców rozstrzeliwano, wywożono do obozów koncentracyjnych i na przymusowe roboty do III Rzeszy, a dobytek rabowano i niszczone, paląc gospodarstwa i całe wsie.

Wschodnie ziemie Polski poddano brutalnej sowietyzacji, a znaczna część ludności polskiej została deportowana na Daleki Wschód ZSRS. Mimo kontroli, nacisków i terroru polskie społeczności wiejskie nie wyparły się swej tożsamości narodowej i nie porzuciły myśli o walce o wolną ojczyznę. Za nieugiętą postawę polska wieś zapłaciła wysoką cenę. Symbolem walki i męczeństwa społeczności polskich wsi jest Michniów, który za pomoc niesioną partyzantom został spalony, a jego mieszkańcy w okrutny sposób wymordowani 12 i 13 lipca 1943 r. Najmłodsza ofiara pacyfikacji, Stefanek Dąbrowa, miał zaledwie osiem dni.

Dla ocalenia od zapomnienia ofiar i upamiętnienia zasług polskiej wsi w walce z okupantami, jej patriotycznej postawy i cierpień w czasie II wojny światowej, 13 października 2017 r. prezydent podpisał ustawę, która ustanowiła nowe święto państwowe – Dzień Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej. Jest ono obchodzone 12 lipca, w rocznicę pierwszego dnia pacyfikacji Michniowa oraz apogeum mordów na Kresach Wschodnich.

Partnerami w przygotowaniu wydarzeń upamiętniających rocznicę są: Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego i Delegatura IPN w Kielcach.

- [**Mord na Michniowie. W 70. rocznicę pacyfikacji wsi przez Niemców. „Kurier Kielecki” do pobrania \[PDF\]**](#)
- [**Portal internetowy Martyrologia Wsi Polskich**](#)